

Turun kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain ja ulkomaalaislain 52 b ja 52 c §:n muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt Turun kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain ja ulkomaalaislain 52 b ja 52 c §:n muuttamisesta

Turun kaupunki pitää tärkeänä, että ihmiskaupan uhrit tunnustetaan ja heille tarjotaan riittävä apu. On hyvä, että ihmiskaupan uhrien auttamisesta tehdään lainsäädännön avulla aiempaa läpinäkyvämpi ja säädellympi kokonaisuus. Erinomaista on, että asia on nostettu esiin lainsäädännön tasolla. Kokonaisuuden kannalta olisi erittäin tarpeellista huomioida myös laki kotouttamisen edistämisestä, jossa on nimenomaan kunnan kannalta olennaisia säädöksiä ihmiskaupan uhrien auttamisesta.

Turun näkökulmasta vastuukysymysten selkiyttäminen on erittäin tärkeä asia. Ihmiskaupan uhrien palvelujärjestelmässä olevien henkilöiden tilanteet ovat hyvin vaihtelevia eikä auttamisjärjestelmän kannalta ole tarkoituksenmukaista, että pelkästään kotikunta-merkintä määrittelee auttamisesta vastaavan tahon. Tämä lähtökohta vaikuttaa sekä kustannuksiin että palveluiden järjestämiseen.

Niiden henkilöiden osalta, joilla on ollut kotikunta-merkintä ennen auttamisjärjestelmään ottamista, on luontevaa, että kunta vastaan palveluista. Jos kotikuntamerkintä on saatu ihmiskauppauhriusprosessin aikana, olisi tarkoituksenmukaista, että asiakkuutta ei siirrettäisi kuntaan kesken prosessin.

Joutsenon vastaanottokeskus on ohjannut Turkuun muutamia ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän piirissä olevia vuosittain. Turun kaupunki pyrkii omilla toimillaan edesauttamaan ihmiskaupan uhriksi joutunutta. Lainsäädännön epäselvyyden ja epätarkoituksenmukaisen korvausjärjestelmän taustusten vuoksi työllistävä vaikutus on ollut huomattava.

Kunnan saamista korvauksista on rajattu pois ne henkilöt, jotka ovat saaneet B-luvan ihmiskaupan uhriuden perusteella. Myöskään Kela ei pääsääntöisesti ota heitä sosiaaliturvan piiriin. Laki kotoutumisen edistämisestä perusteella 2 § kustannukset jäävät kunnan kustannettavaksi.

Nykylain mukainen korvauskäytäntö ihmiskaupan uhrien palveluiden järjestämisestä ei korvaa kunnille kaikkia kustannuksia eikä lakiluonnos tuo tähän muutosta. Lakiesityksessä todetaan, että kunnalle korvataan kustannukset ihmiskaupan uhrien palveluiden järjestämisestä. Käytännössä korvausjärjestelmä on monimutkainen ja eroaa kansainvälistä suojelua saavien korvausjärjestelmästä perusteettomasti. Esimerkiksi toimeentulotukea ja laskennallista korvausta ei makseta ihmiskaupan uhrien palvelujärjestelmässä olevista B-lupalaisista. Korvausten piiriin kuuluvista kuluista antaa lausunnon Joutsenen vastaanottokeskuksen johtaja. Kulut korvataan tämän perusteella. Kunnan näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaisempaa, että korvausjärjestelmä olisi yhteneväinen kansainvälistä suojelua saavien korvausjärjestelmän kanssa.